

Warszawa, 1 października 2024 r.

Raport operacyjny

Fundacji Dobra Fabryka z działań polegających na zarządzaniu kryzysowym i usuwaniu skutków powodzi we wsi Bodzanów w gminie Głuchołazy

w dniach 19-26 września 2024 r.

1. Wstęp

Kontekst: W wyniku intensywnych opadów deszczów oraz przerwania wałów powodziowych w okolicach Głuchołaz i w Bodzanowie 15 września 2024 r. doszło do powodzi, która zniszczyła infrastrukturę w ww. miejscowościach i nieruchomości mieszkańców. 18 września 2024 r. Fundacja Dobra Fabryka, świadcząca od przeszło 10 lat pomoc humanitarną i rozwojową na świecie, skierowała na miejsce Zespół Interwencyjny, który osiągnął zdolność operacyjną 19 września 2024 r.

Rezultatem rozpoznania potrzeb, przeprowadzonego w oparciu o wywiady z mieszkańcami Bodzanowa i sołtys wsi, była konieczność podjęcia natychmiastowych działań w następujących obszarach:

- a) Zarządzanie kryzysowe - brak jakiegokolwiek wsparcia ze strony władz lokalnych w pierwszym tygodniu po powodzi, niewystarczające i nieskoordynowane zasoby ludzkie.
- b) Zarządzanie pomocą rzeczową napływającą do mieszkańców sołectwa z różnych regionów Polski.
- c) Koordynacja wolontariuszy zgłaszających chęć pomocy do pracy porządkowych w zalanych domach i posesjach.
- d) Koordynacja usuwania skutków powodzi - oczyszczenie i udrożnienie cieków wodnych biegnących wzdłuż wsi, naprawa zerwanej drogi gminnej i równoległej do niej drogi powiatowej wraz z odbudową dojazdu do zalanych posesji, zagrożenie epidemiczne powstałe w wyniku nagromadzenia nieczystości, w tym zapasów surowego zepsutego mięsa, zagrożenia biochemicznego w postaci uszkodzonego zbiornika gazu propan-butan na jednej z posesji).

19 września 2024 r. we wsi Bodzanowo dotkniętej klęską żywiołową zespół Dobrej Fabryki rozpoznał zjednoczoną wokół sołectwa grupę mieszkańców, gotowych do niesienia pomocy najbardziej poszkodowanym.

Zespół Dobrej Fabryki prowadził działania na terenach ww. wsi do dnia 26 września 2024 r. Po zakończeniu bezpośredniego celu interwencji, skupiającego się na pomocy w zarządzaniu kryzysowym po powodzi i przejściu w fazę zarządzania odbudową poszkodowanych terenów, Dobra Fabryka przekazała koordynację działań pomocowych wyznaczonemu przez Urząd Gminy Głuchołazy Lokalnemu Koordynatorowi.

O powyższej decyzji poinformowano: sołtysa wsi oraz mieszkańców zaangażowanych w pomoc.

2. Podsumowanie działań

Zakres interwencji:

W celu odpowiedzi na zidentyfikowane powyżej potrzeby, Zespół Dobrej Fabryki podjął następujące działania:

Ad. a) Podjęcie ścisłej współpracy z Wojewódzkim Sztabem Zarządzania Kryzysowego w Opolu. W dniu 19.09.2024 r. wystosowano do sztabu prośbę o pilne przydzielenie żołnierzy do pomocy w usuwaniu skutków powodzi. Następnego dnia, 20.09.2024 r., żołnierze rozpoczęli w Bodzanowie działania polegające na pomocy mieszkańcom w odmulaniu domów i posesji, udrażnianiu ciągów komunikacyjnych i wywozie wielkogabarytowych zalanych odpadów z domostw. Ponadto kontakt z Ministerstwem Edukacji zaowocował sprowadzeniem do Bodzanowa dwuosobowego zespołu psychologów, który udziela pomocy psychologicznej najbardziej potrzebującym osobom.

Ad. b) Koordynacja pomocy materialnej, przygotowanie i uporządkowanie magazynu w spółdzielni rolniczej w Bodzanowie, a także wsparcie w uporządkowaniu punktu dystrybucji pomocy rzeczowej w siedzibie sołectwa. Ponadto w wyniku przeprowadzonej oceny potrzeb mieszkańców, przygotowano oraz rozdystrybuowano produkty pierwszej pomocy, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami mieszkańców i dostępnym w magazynach asortymentem.

Ad. c) Koordynacja dużej ilości wolontariuszy, spontanicznie zgłaszających się w sołectwie do pomocy. By uniknąć duplikacji prowadzonych działań oraz właściwie zaplanować prace na następne dni, Zespół Dobrej Fabryki, po rozpoznaniu potrzeb mieszkańców w zakresie prac porządków zaprosił do codziennych spotkań sztabu w sołectwie dowódców zaangażowanych w pomoc oddziałów wojskowych.

Ad. d) – Koordynacja działań mających na celu przywrócenie ciągu komunikacyjnego pomiędzy Budzanowem oraz Rudawą, którego zniszczenie wskutek powodzi znacząco utrudniało prowadzenie działań pomocowych. Po zawiadomieniu przez Zespół Dobrej Fabryki, Wojewódzki Sztab Zarządzania Kryzysowego w Opolu przydzielił firmę Vianko do prowadzenia robót polegających na przywróceniu ww. ciągu komunikacyjnego. Po konsultacjach ze Starostą Nyskim oraz Zastępcą Burmistrza Gminy Głuchołazy, a także uzyskaniu zgody Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie, Fundacja przystąpiła do koordynacji prac związanych z naprawą drożności drogi powiatowej. 21 i 22 września prace zespołu nacelowane były na uzyskanie zgody na otwarcie kopalni kruszywa w Kamiennej Górze w ponadwymiarowym czasie pracy, niezbędnego do odbudowy drogi powiatowej.

Kolejnym problemem podnoszonym licznie przez mieszkańców była konieczność odbioru przez odpowiednie służby dużych ilości surowego mięsa, które wskutek zalanych zamrażarek w domostwach mieszkańców, zaczynało się rozkładać. W tym celu Zespół Dobrej Fabryki nawiązał kontakt z Powiatowym Inspektorem Weterynarii oraz Gminą Głuchołazy. Ponadto poinformowano Wojewódzki Sztab Kryzysowy w Opolu o zagrożeniu w postaci uszkodzonego zbiornika gazu propanbutan na jednej z posesji), który z kolei skierował na miejsce specjalistyczną jednostkę straży pożarnej.

Współpraca z lokalnymi partnerami.

W celu udzielenia skoordynowanej pomocy mieszkańcom Bodzanowa, Fundacja Dobra Fabryka była w stałym kontakcie z:

Sołtyską Bodzanowa, Agnieszka Stępień i radnymi sołectwa

Zastępcą Burmistrza Gminy Głuchołazy

Starostą powiatowym w Nysie, p. Danielem Palimąką

Piotrem Stecem z wojewódzkiego sztabu kryzysowego w Opolu

Firmą budowlaną Vianko usuwającą skutki powodzi na drodze powiatowej w Bodzanowie

Żołnierzami z 21. Brygady Strzelców Podhalańskich z Rzeszowa

Proboszczem parafii w Bodzanowie, o. Mariuszem Legieżyńskim

3. Rezultaty interwencji

Osiągnięte cele:

- przeprowadzenie rozpoznania podstawowych potrzeb mieszkańców Bodzanowa-Rudawy, a także z zakresu koniecznych do przeprowadzania prac porządkowych w domach i na posesjach
- dostarczenie do najbardziej potrzebujących rodzin pomocy w postaci paczek z podstawowymi artykułami spożywczymi, środkami czystości i higieny osobistej i rzeczami pierwszej potrzeby (ubrania, drobny sprzęt AGD, materace, pościel, ręczniki, itp.)
- udzielenie najbardziej wrażliwym osobom podstawowej, interwencyjnej opieki psychologicznej
- skoordynowanie odbudowy dojazdu do posesji, zapewnić przejezdność drogi powiatowej
- selekcja przyjmowanej pomocy materialnej
- wywóz gabarytów i nieczystości stwarzających zagrożenie dla środowiska (surowe mięso, zabezpieczenie zapełnionego w $\frac{3}{4}$ zbiornika na gaz propan-butan (1 tys. litrów))
- odtworzenie ciągu komunikacyjnego w dniu 24.09.2024 na drodze powiatowej na wysokości Bodzanów-Rudawa wraz zapewnieniem dojazdów do posesji
- usunięcie w porozumieniu ze Starostą Powiatowym drzew wzdłuż cieku wodnego uniemożliwiających prace nad odbudową drogi powiatowej i udrożnieniu koryta cieku wodnego.

Bezpośrednia pomoc dotarła do ok 1000 mieszkańców Bodzanowa-Rudawy.

DOBRA FABRYKA

Wpływ na społeczność lokalną: Działania Dobrej Fabryki skupiały się na koordynacji prac wolontariuszy, skoordynowaniu ich z działaniami wojska, firmy budowlanej odbudowującej drogę, wywozie nieczystości, przyjmowaniu pomocy materialnej, mapowaniu pomocy i dostarczaniu niezbędnego wsparcia psychologicznego najbardziej poszkodowanym.

Zrównoważony rozwój: Działania Fundacji Dobra Fabryka mogą przynieść długoterminowe efekty w postaci przekazania kompetencji i narzędzi do efektywnego rozpoznawania i mapowania potrzeb mieszkańców, przekazania kontaktów do Wojewódzkiego Sztabu Zarządzania Kryzysowego, zwracania uwagi władz na szczeblu ogólnopolskim na potrzebę zwiększenia zapomóg dla mieszkańców zalanych terenów pomagających w pokryciu zwiększonego zużycia prądu w związku z osuszaniem i remontowaniem domów.

4. Trudności i wyzwania:

Problemy napotkane w trakcie działań:

1. Zamknięta w dniach 21-22 września kopalnia kruszcu w Kamiennej Górze spowodowała zatrzymanie prac budowlanych zmierzających do odbudowy ciągu. Reakcją na ten stan rzeczy był kontakt ze Starostą Nyskim, Zastępcą Burmistrza Głuchołaz, Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Opolu oraz Zarządem Dróg Powiatowych. Do 23 września kopalnia w Kamiennej Górze pozostawała zamknięta.

Rozwiązaniem zaproponowanym przez starostwo w Nysie było wskazania innej kopalni, jednak jej odległość od prowadzonych prac (52 km) zmusiła sztab do wstrzymania prac do momentu otwarcia kopalni w Kamiennej Górze w poniedziałek 23 września.

2. Jednym z poważnych problemów, na które napotkał Zespół interwencyjny Dobrej Fabryki, był brak komunikacji pomiędzy mieszkańcami w zakresie zasad dystrybucji pomocy materialnej i działania punktów dystrybucyjnych, które początkowo funkcjonowały bez porozumienia między sobą. Dobra Fabryka zorganizowała spotkania sołtys Bodzanowa wraz z radnymi sołectwa i osobami zaangażowanymi w działania pomocowe, a także w celu bieżącej wymiany informacji założyła grupę „Koordynacja Bodzanów-Rudawa” na popularnym wśród społeczności lokalnej komunikatorze Whatsapp.

3. We wsi brakowało również koordynacji udzielania pomocy rzeczowej w sposób przejrzysty i nakierowany na potrzeby najbardziej potrzebujących. Wobec tego Zespół Dobrej Fabryki pomógł w organizacji przestrzeni do przyjmowania i magazynowania pomocy materialnej. Co więcej, wskazywał również na konieczność inwentaryzacji i ustalenia jasnych zasad dystrybucji pomocy materialnej z uwagi na zauważone nadużycia polegające na niekontrolowanym wyprowadzaniu pomocy rzeczowej z magazynu i punktów dystrybucji.

4. Zespół Dobrej Fabryki pomagał w koordynacji działań zmierzających do usuwania skutków powodzi, wobec wyrażonej wprost przez sołtys Bodzanowa potrzebie wsparcia w obliczu liczby i różnorodności zadań, a przy tym braku koordynacji, kontaktu i jasnych wytycznych ze strony Urzędu Gminy w Głuchołazach. Fundacja Dobra Fabryka przejęła większość obowiązków, pomagając władzom sołectwa (kontakt z Urzędem Gminy, Starostwem Powiatowym, Zarządem Dróg powiatowych, Wojewódzkim Sztabem Zarządzania Kryzysowego w Opolu, Dowódcami oddziałów wojskowych, firmami świadczącymi usługi budowlane i transportowe). Przed opuszczeniem misji w Bodzanowie Dobra Fabryka skierowała prośbę do Urzędu Miasta i Gminy w Głuchołazach o przydzielenie koordynatora mającego przejąć obowiązki pełnione przez Zespół Dobrej Fabryki. Zastępca Burmistrza Głuchołaz powiadomił o wyznaczeniu koordynatora spośród pracowników urzędu, któremu Zespół Dobrej Fabryki przekazał zgromadzoną na temat potrzeb wiedzę, kontakty i rekomendacje dalszego działania.

5. Zalecenia i wnioski na przyszłość

- Dalsze potrzeby:

1. Opracowanie systemu weryfikacji potrzeb beneficjentów i zasad dystrybucji pomocy
2. Ustalenie zasad funkcjonowania punktów dystrybucji o magazynów z pomocą materialną, w tym: inwentaryzacja pomocy, zabezpieczenie dostępu do magazynu osobom postronnym, ustalenie zasad przekazywania pomocy i zbieranie pisemnych potwierdzeń jej otrzymania przez beneficjentów
3. Zorganizowanie spotkania mieszkańców wsi z właściwym pracownikiem urzędu gminy w celu udzielenia kompletnej informacji, jakie zapomogi i ulgi przysługują poszkodowanym w związku z powodzią
4. Zbudowanie kanału komunikacji koordynatorów z władzami samorządowymi.

- Zalecenia dla przyszłych interwencji:

W oparciu o zdobyte doświadczenie Fundacja Dobra Fabryka rekomenduje, by podczas przyszłych interwencji humanitarnych zwracać większą uwagę na szeroko pojętą koordynację działań pomocowych, w którą zaangażowane od początku były media, władze lokalne i organizacje pozarządowe. Komunikaty medialne skupiające się na doraźnych potrzebach mieszkańców skutkowały nie skoordynowanym napływem produktów pierwszej potrzeby kierowanych na miejsce przez osoby prywatne. W konsekwencji na miejsce docierała pomoc nadmiarowa powodująca problemy w logistyce (zbyt wiele osób przyjeżdżających do strefy działań związanych z usuwaniem skutków powodzi; problemy z magazynowaniem i długotrwałym przechowywaniem nadmiarowych produktów).

Z kolei brak koordynatorów wyznaczonych przez władze lokalne utrudniał docieranie z właściwymi komunikatami do mediów i sygnalizowaniem realnych potrzeb mieszkańców. Skala zniszczeń ujawniła również nieprzygotowanie władz lokalnych do zarządzania kryzysowego na taką skalę. Wobec powyższego Dobra Fabryka rekomenduje dla przyszłych interwencji humanitarnych, kierowanie na miejsce przeszkolonych pracowników humanitarnych, przygotowanych do zarządzania kryzysami, którzy w pełnej współpracy z samorządami mogą przejąć obowiązki koordynacyjne mające na celu szybkie dotarcie z pomocą do najbardziej potrzebujących i usuwania skutków zaistniałej katastrofy.

6. Przekazanie obowiązków

Kontynuacja działań: 25 września 2024 r. Zespół Dobrej Fabryki poinformował Urząd Gminy Głuchołazy o potrzebie wyznaczenia przez samorząd koordynatora, który przejąłby obowiązki koordynacyjne we wsi Bodzanowo. 26 września o godzinie 8:00 zastępca burmistrza gminy poinformował, że koordynator został przydzielony. Koordynator przejął przekazany przez Zespół Dobrej Fabryki pełny zakres wiedzy o trwających procesach, potrzebach mieszkańców i powyżej opisanych rekomendacjach do wdrożenia.

FUNDACJA DOBRA FABRYKA
Prezes Zarządu Fundacji
Mateusz Gasiński
Mateusz Gasiński

FUNDACJA DOBRA FABRYKA
Członek Zarządu Fundacji
Anna Kieniewicz
Anna Kieniewicz